Wanneer we dan de resultaten van het landelijk waarnemen van de eerste bloeiers onder de planten zien, de eerste vogelzang hebben gehoord en reeds ijverig rondvliegende hommelkoninginnen hebben waargenomen, dan is de tijd weer daar, dat we er langs velden en wegen op uit moeten trekken, de zomer tegemoet!

Wie let in April eens op de grote groene zeeduizendpoot?

Op tal van plaatsen langs onze kust, in het bijzonder in de Waddenzee en in de Zeeuwse wateren, leeft, verborgen in slik en gruismassa's of tussen stenen, onze grote groene zeeduizendpoot. Het dier heeft vele bladvormige aanhangsels en is 20 tot 30 cm lang. Het heeft een paar zwarte kaken aan zijn intrekbare slurf, maar weest u niet bevreesd het dier aan te pakken, het zal u niet bijten. Slechts zij, die vissers bij het graven naar wormen, die als aas moeten dienen, gadeslaan, zullen deze zeeduizendpoten gemakkelijk onder ogen krijgen.

Toch is er een tijd van het jaar, dat deze dieren uit hun holen tevoorschijn komen en wel in hun bruidsdagen. Dan zwermen ze in grote getale in het water rond, waar zij een partner trachten te vinden. Na afwikkeling van de nodige ceremoniën storten zij hun voortplantingsproducten uit. Meer soorten zeewormen (Polychaeten) kennen dergelijke bruidsdansen, vaak uitgevoerd in de nachtelijke uren en doorgaans slechts enkele dagen of wel één enkele dag per jaar.

Tot onze schande moeten wij echter bekennen, dat het jaarlijkse rhythme van voortplanting van de Palolo-worm, voorkomende rondom enkele eilanden in de Pacifische Oceaan, veel en veel beter bekend is, dan dat van Nereis virens, onze grote groene zeeduizendpoot! Nu komt dat wel voornamelijk, omdat de Palolo-worm een geliefde lekkernij is voor de bevolking van die verre eilanden, en dat missionarissen zich beijverd hebben hun hoogtijdagen te noteren. Maar, als wij al niet willen nagaan of tussen gloeiende stenen gebakken kuitrijpe groene zeeduizendpoten niet minstens zo lekker smaken als de beroemde Palolo-worm, mogen wij toch zeker wel uit louter biologische belangstelling eens trachten na te gaan of onze soort zich ook zo sterk aan bepaalde standen van de maan houdt als de Palolo-worm. Ik voor mij vermoed, dat April de maand van voortplanting is voor Nereis virens en dat de dieren juist rond springtij tevoorschijn komen. Ik zag ze bij het nieuwe-maan springtij in April 1946 bij de veerdam te Tholen, een bekende vindplaats voor de groene zeeduizendpoot. Het wilde ronddansen in het water, waarbij de geslachtsproducten tenslotte worden uitgestort, heb ik niet waargenomen. Misschien gebeurt dat 's nachts. Ik houd mij zeer aanbevolen voor waarnemingen van rondzwemmende groene zeeduizendpoten. Einde Maart en de maand April lijken mij daartoe het meest geschikt en speciaal rond springtij verwacht ik, dat ze massaal tevoorschijn komen. Voor 1950 is dat dus omstreeks 4 April en 19 April. Wie enkele exemplaren opvist en zijn eerste schrik en afgrijzen weet te overwinnen, zal kunnen genieten van de prachtige iriserende kleuren en de elegante zwembewegingen van dit wonderlijke dier.

Dr P. Korringa
Laboratorium Visserijen, Bergen op Zoom